

CRÒNICA

La biblioteca de Gerard Vergés

Per Quim Melchor
Lleixà

El text que podeu llegir a continuació és un fragment de l'article publicat originalment al cinquè volum de la revista *Solstici*, disponible a llibreries d'arreu del territori i que ha estat presentat durant la darrera setmana a la llibreria La Impossible de Barcelona, El Casal Tortosí i la Biblioteca Pública Municipal de Gandesa. Edita Plater Edicions (@plateredicions).

L'autor tortosí Gerard Vergés (1931-2014) explicava que a la seua biblioteca havia classificat els llibres que tenia en tres nivells, cadascun corresponent al grau d'estima que tenia per ells, a la qualitat d'aquests i a la planta de casa on els tenia: "Al primer pis, al meu estu-

di: la poesia, l'assaig, les biografies, els llibres d'art, els diccionaris. (És el cel.) A la planta baixa, a la saleta: les novel·les i una mica de teatre. (És el purgatori.) Al soterrani -allí?, les teranyines i la poca llum- les velles col·leccions de revistes i tots aquells llibres que han anat arribant a casa mai no se sap com, o aquells que -confessem-ho vam comprar en un moment poc lúcid. (És l'infern)".

Una de les grans virtuts de Vergés, encara no prou reivindicada, era la seua capacitat de generar obra a partir de parts d'altres obres, bones i dolentes, provinents del seu cel, purgatori i infern. Si anem als seus versos, els veurem plagats de referències. La primera obra que publica, *L'ombra rogenca de la lloba*, el 1982, és un poema llarg de 345 versos acompanyats per desenes de comentaris, molts dels

quels dedicats a explicar les referències que es troben als primers. L'última obra que publica, *El Jardí de les Delícies*, del 2014, és un tríptic poètic a partir de l'obra del mateix nom de Hieronymus Bosch, que acaba amb un apartat de referències -sí, un recull de poesia en el qual se citen les fonts. Vergés. En aquell apartat final s'apleguen en collage fragments de comentaris crítics sobre l'obra de Bosch, extrets d'enciclopèdies i catàlegs, que funcionen a tall de coda dels poemes, com els textos de paret i les cartelles que acompanyen obres als museus.

En els seus assajos, publicats en llibres o diaris, també es fan extensiblement presents les influències de l'autor. Ara que Comanegra ha reeditat les *Tretze biografies imperfectes*, us animo a buscar dos o tres paràgrafs se-

guits, ja no sense cap referència, sinó sense cap citació, directa o indirecta. És realment complicat. Fins i tot la biografia de Josep Cugat i Sol, més narrativa que la resta, acaba esdevenint un espai per a tractar críticament l'obra de poetes i d'alguns autors de les Terres de l'Ebre, anteriors a Vergés.

En els seus articles, potser els espais literaris en què va gaudir de major llibertat, trobem exemples de textos fets pràcticament en la seua totalitat a partir de parts d'altres escrits. És aquest el cas de "Paperassa oficial", publicat el 20 de gener del 1994 al diari *Avui*, i reeditat fa un any a Gerard Vergés és escriptor. *Selecció d'articles*. Allà, Vergés ocupa tres quarts de l'article amb l'enumeració d'enun-

ciats "d'una sèrie de reials cèdules, reials ordres, comunicats i edictes, la majoria d'ells del segle XVIII", tots localitzats, segons ell, al catàleg d'una subhasta de llibres i manuscrits. Una mostra: "Reial cèdula dirigida a la Policia General d'Exposits en vista de l'excessiva mortalitat d'aquests xiquets a Sant Sebastià i a Madrid (Madrid, 1797). Reial ordre sobre l'ús militar de la baioneta (Madrid, 1754). Reial ordre que indulta el delicte de contraban (Madrid, 1791)". I el meu preferit: "Comunicat de l'arquebisbe de Saragossa que expressa la seva estranyesa i indignació perquè el Capítol de la Seu hagi acordat fer una processió de rogatives per implorar la pluja sense haver-li-ho consultat (Saragossa, 1748)".

Senyores i senyors, Gerard Vergés. Llarga vida. ■

